

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 05.02.2009
SEC(2009) 113 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Συνοδευτικό έγγραφο του

κανονισμού της Επιτροπής για την εφαρμογή της οδηγίας 2005/32/ΕΚ σχετικά με τις απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού των απλών ψηφιακών αποκωδικοποιητών

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

**E(2009) 582 τελικό
{SEC(2009) 114}**

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Συνοδευτικό έγγραφο του

κανονισμού της Επιτροπής για την εφαρμογή της οδηγίας 2005/32/ΕΚ σχετικά με τις απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού των απλών ψηφιακών αποκωδικοποιητών

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

Ιστορικό

Η οδηγία 2005/32/ΕΚ περί του οικολογικού σχεδιασμού καθιερώνει ένα πλαίσιο για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα προϊόντα που καταναλώνουν ενέργεια. Οι απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού είναι νομικές απαιτήσεις (δυνάμει της νομικής βάσης του άρθρου 95) τις οποίες πρέπει να πληρούν τα προϊόντα που διατίθενται στην αγορά με σκοπό τη βελτίωση των περιβαλλοντικών τους επιδόσεων, ενώ συγχρόνως διασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία τους στην εσωτερική αγορά. Σύμφωνα με την οδηγία πλαίσιο, η Επιτροπή (συνεπικουρούμενη από κανονιστική επιτροπή) εγκρίνει μέτρα εφαρμογής τα οποία καθορίζουν τις απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα προϊόντα που καταναλώνουν ενέργεια τα οποία έχουν σημαντικό όγκο πωλήσεων, σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις και σημαντικές δυνατότητες βελτίωσης.

Οι απλοί ψηφιακοί αποκωδικοποιητές (εφεξής ΑΨΑ) πληρούν απολύτως τα εν λόγω κριτήρια και πρωταρχική τους λειτουργία είναι η μετατροπή των ψηφιακών σημάτων εισόδου σε αναλογικά σήματα εξόδου. Κατά την εν εξελίξει μετάβαση από τις αναλογικές στις ψηφιακές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις, οι τηλεοπτικές συσκευές που δεν είναι προσαρμοσμένες να λαμβάνουν ψηφιακά σήματα θα πρέπει να συνοδεύονται από τις εν λόγω συσκευές. Μέχρι το 2015, ημερομηνία κατάργησης της αναλογικής μετάδοσης στην ΕΕ, οι πωλήσεις και η συνολική κατανάλωση ενέργειας των ΑΨΑ θα σημειώσουν δραματική αύξηση.

Η ανάγκη ταχείας θέσπισης ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης των εν λόγω συσκευών τονίστηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο¹ και υποστηρίχθηκε από τους εκπροσώπους των κρατών μελών στο Φόρουμ Διαβούλευσης.

Προσέγγιση όσον αφορά τη θέσπιση απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού

Η προσέγγιση για την εκπόνηση του προτεινόμενου κανονισμού για τους ΑΨΑ και η παρούσα εκτίμηση αντικτύπου διαρθρώθηκαν με βάση τις ακόλουθες τέσσερις φάσεις:

Φάση 1: εκτίμηση των κριτηρίων για το μέτρο εφαρμογής όσον αφορά τον οικολογικό σχεδιασμό που προβλέπονται στο άρθρο 15 σημείο 2 στοιχεία α) έως γ) της οδηγίας περί οικολογικού σχεδιασμού, λαμβάνοντας υπόψη τις παραμέτρους οικολογικού σχεδιασμού που καθορίζονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας περί οικολογικού σχεδιασμού.

Φάση 2: συνυπολογισμός των σχετικών πρωτοβουλιών της Κοινότητας, των δυνάμεων της αγοράς και των διαφορών ως προς τις περιβαλλοντικές επιδόσεις των συσκευών που κυκλοφορούν στην αγορά με ισοδύναμες λειτουργίες, όπως προβλέπεται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 της οδηγίας περί οικολογικού σχεδιασμού.

¹ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 31ης Ιανουαρίου 2008, σχετικά με σχέδιο δράσης για την ενεργειακή απόδοση.

Φάση 3: θέσπιση πολιτικών στόχων μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται το επιθυμητό επίπεδο φιλοδοξιών, οι πολιτικές επιλογές για την επίτευξη των εν λόγω στόχων και τα κύρια στοιχεία του μέτρου εφαρμογής όσον αφορά τον οικολογικό σχεδιασμό, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παραρτήματος VII της οδηγίας περί οικολογικού σχεδιασμού.

Φάση 4: περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική εκτίμηση του αντικτύπου με γνώμονα τα κριτήρια για τα μέτρα εφαρμογής που προβλέπονται στο άρθρο 15 παράγραφος 5 της οδηγίας περί οικολογικού σχεδιασμού.

Σύνοψη αποτελεσμάτων

Φάση 1

Προκειμένου να εκτιμήσει τα κριτήρια για τα μέτρα εφαρμογής όσον αφορά τον οικολογικό σχεδιασμό τα οποία παρατίθενται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 της οδηγίας περί οικολογικού σχεδιασμού, η Επιτροπή διεξήγαγε μια τεχνική, περιβαλλοντική και οικονομική μελέτη για τους ΑΨΑ (προπαρασκευαστική μελέτη) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 παράγραφος 4 στοιχείο α) και τα παραρτήματα I και II της οδηγίας περί οικολογικού σχεδιασμού.

Με βάση τα κριτήρια που παρατίθενται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 της οδηγίας περί οικολογικού σχεδιασμού, η προπαρασκευαστική μελέτη² κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα όσον αφορά τους ΑΨΑ στην ΕΕ:

Άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχείο α):	Ετήσιος όγκος πωλήσεων στην Κοινότητα:	90 εκατ. μονάδες το 2010 177 εκατ. μονάδες το 2014
Άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχείο β):	Περιβαλλοντικός αντίκτυπος της κατανάλωσης ενέργειας των απλών αποκωδικοποιητών:	6 TWh το 2010 14 TWh το 2014
Άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχείο γ):	Δυνατότητες βελτίωσης (με εφαρμογή της αποδοτικής από πλευράς κόστους υφιστάμενης τεχνολογίας)	0,5 TWh το 2010 9 TWh το 2014

Οι δυνατότητες βελτίωσης οφείλονται στο γεγονός ότι οι υφιστάμενες αποδοτικές από πλευράς κόστους τεχνικές λύσεις επιτρέπουν σημαντική μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας από τις εν λόγω συσκευές. Σε αυτό προστίθεται η απουσία συσχέτισης

² «Preparatory studies for Eco-design Requirements of EuPs –Simple Digital TV Converters (Simple Set Top Boxes)», MVV Consulting GmbH, τελική έκθεση της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2007· έγγραφο διαθέσιμο στον ιστότοπο της ΓΔ TREN για τον οικολογικό σχεδιασμό http://ec.europa.eu/energy/efficiency/ecodesign/eco_design_en.htm

μεταξύ των τιμών των διαφόρων ΑΨΑ με ίδιες λειτουργίες και της κατανάλωσης ενέργειας από τους εν λόγω αποκωδικοποιητές.

Οι συνολικές δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας για τα έτη 2010-2020 υπερβαίνουν την ετήσια οικιακή κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας της Σουηδίας και, συνεπώς, θεωρούνται σημαντικές.

Φάση 2

Όπως προβλέπεται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 και στο άρθρο 15 παράγραφος 4 στοιχείο γ) της οδηγίας περί οικολογικού σχεδιασμού, εξετάζονται η σχετική κοινοτική και εθνική περιβαλλοντική νομοθεσία. Λαμβάνονται υπόψη οι σχετικές εθελοντικές πρωτοβουλίες τόσο σε κοινοτικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο κράτους μέλους, και αναλύονται οι φραγμοί που παρεμποδίζουν την υιοθέτηση από την αγορά τεχνολογιών με βελτιωμένες περιβαλλοντικές επιδόσεις, φραγμοί οι οποίοι οδηγούν σε αδυναμία της αγοράς.

Σε κοινοτικό επίπεδο, το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής (Ispra) εφαρμόζει έναν εθελοντικό Κώδικα Δεοντολογίας, ο οποίος θέτει κριτήρια για την ενεργειακή απόδοση των ΑΨΑ. Η εν λόγω πρωτοβουλία υπήρξε πολύ χρήσιμη όσον αφορά την παροχή τεχνικών δεδομένων για τους ΑΨΑ, αλλά είχε περιορισμένο αντίκτυπο στην αγορά λόγω της περιορισμένης αποδοχής από πλευράς κατασκευαστών του εν λόγω εθελοντικού κώδικα.

Σε επίπεδο κρατών μελών, το HB εφαρμόζει ένα σύστημα εγκεκριμένης σήμανσης για τους ΑΨΑ, του οποίου τη διαχείριση έχει αναλάβει η Energy Saving Trust. Το εν λόγω εθελοντικό σύστημα σήμανσης είχε περιορισμένο αντίκτυπο στην αγορά και λίγα ήταν τα προϊόντα που πληρούσαν τα κριτήρια που τέθηκαν στο πλαίσιο του συστήματος.

Ο κανονισμός εφαρμογής της οδηγίας 2005/32/EK σχετικά με τις απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας των ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών οικιακών συσκευών και του εξοπλισμού γραφείου σε κατάσταση αναμονής και εκτός λειτουργίας, ο οποίος εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2008, θα επιτρέψει να επιτευχθεί μέρος μόνο των δυνατοτήτων εξοικονόμησης ενέργειας των ΑΨΑ. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο εν λόγω οριζόντιος κανονισμός θα αντιμετωπίζει μόνο την κατανάλωση ενέργειας των ΑΨΑ σε κατάσταση αναμονής και το χρονοδιάγραμμα έναρξης ισχύος των διαφόρων απαιτήσεων που τίθενται στον κανονισμό περί της «κατάστασης αναμονής» δεν θα επιτρέψει την αξιοποίηση των μέγιστων δυνατοτήτων εξοικονόμησης ενέργειας που συνδέονται με τη χρήση των ΑΨΑ.

Δεν έχουν αναφερθεί άλλες πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ ή σε εθνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση της κατανάλωσης ενέργειας των ΑΨΑ.

Μολονότι η συνολική κατανάλωση ενέργειας των ΑΨΑ σε επίπεδο ΕΕ είναι σημαντική, σε επίπεδο μεμονωμένων νοικοκυριών αποτελούν περιορισμένο μόνο μέρος του λογαριασμού κατανάλωσης ενέργειας των νοικοκυριών. Για τον λόγο αυτό οι καταναλωτές επικεντρώνονται στην τιμή αγοράς των ΑΨΑ και δεν λαμβάνουν υπόψη την κατανάλωση ενέργειας από αυτούς καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι κατασκευαστές να μην έχουν κίνητρο να μειώσουν την κατανάλωση ενέργειας των εν λόγω συσκευών, μολονότι αυτό θα μπορούσε να γίνει με ασήμαντο επιπλέον κόστος (ίσως και μηδαμινό) για τον κατασκευαστή και θα επέφερε στον καταναλωτή σημαντική εξοικονόμηση και μείωση των εκπομπών CO₂. Ένα επιπλέον στοιχείο που έχει αποτέλεσμα την υπερβολική κατανάλωση ενέργειας των ΑΨΑ είναι το γεγονός ότι οι καταναλωτές έχουν την τάση να αφήνουν τους αποκωδικοποιητές μονίμως σε «κατάσταση ενεργού λειτουργίας» ακόμη και μετά τη διακοπή λειτουργίας της τηλεοπτικής συσκευής.

Συμπεράσματα της φάσης 1 και της φάσης 2

Τα προσεχή έτη, ο αριθμός των ΑΨΑ που θα πωληθούν στην ΕΕ και η σχετική κατανάλωση ενέργειας θα αυξηθούν με γρήγορους ρυθμούς. Οι υφιστάμενες αποδοτικές από πλευράς κόστους λύσεις που θα επέτρεπαν τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας των εν λόγω συσκευών δεν εφαρμόζονται λόγω της προαναφερθείσας αδυναμίας της αγοράς. Οι υφιστάμενες πολιτικές πρωτοβουλίες θα έχουν περιορισμένο μόνο αντίκτυπο στις περιβαλλοντικές επιδόσεις των ΑΨΑ. Λόγω έλλειψης κοινοτικής δράσης, υπάρχει κίνδυνος οι μελλοντικές πρωτοβουλίες σε επίπεδο κράτους μέλους να παρεμποδίσουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εν λόγω προϊόντων στην εσωτερική αγορά.

Συμπεραίνεται ότι πληρούνται τα κριτήρια για τα μέτρα εφαρμογής όσον αφορά τον οικολογικό σχεδιασμό όπως παρατίθενται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 της οδηγίας περί οικολογικού σχεδιασμού και ότι οι ΑΨΑ πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ενός μέτρου εφαρμογής όσον αφορά τον οικολογικό σχεδιασμό σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 1 της οδηγίας περί οικολογικού σχεδιασμού.

Φάση 3

Στο παράρτημα II της οδηγίας περί οικολογικού σχεδιασμού προβλέπεται ότι το επίπεδο φιλοδοξιών για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των ΑΨΑ και, ιδίως, της χρήσης πόρων από αυτούς, όπως η ενέργεια, πρέπει να καθορίζεται από ανάλυση του ελάχιστου κόστους του κύκλου ζωής προς όφελος του χρήστη του εξοπλισμού. Επιπροσθέτως, λαμβάνονται υπόψη μέτρα σύγκρισης για τεχνολογίες που επιτρέπουν την επίτευξη βέλτιστων επιδόσεων, όπως εκπονήθηκαν στο πλαίσιο της προπαρασκευαστικής μελέτης και των διαβουλεύσεων με τους άμεσα ενδιαφερομένους κατά τη συνεδρίαση του Φόρουμ Διαβούλευσης για τον Οικολογικό Σχεδιασμό³ της 22^{ας} Φεβρουαρίου 2008. Τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζονται στους στόχους τους οποίους επιδιώκει να επιτύχει το μέτρο εφαρμογής.

Στόχος του προτεινόμενου κανονισμού είναι να προωθήσει τη μετατροπή της αγοράς, γεγονός που θα επιτρέψει την υλοποίηση των δυνατοτήτων βελτίωσης. Σε αυτό το πλαίσιο, εξετάστηκαν αρκετές πολιτικές επιλογές, μεταξύ των οποίων η αυτορρύθμιση, η υποχρεωτική επισήμανση της κατανάλωσης ενέργειας και οι υποχρεωτικές ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης. Λόγω της σαφούς εντολής του νομοθέτη για θέσπιση απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού για τις ηλεκτρονικές συσκευές ευρείας κατανάλωσης, η εμπεριστατωμένη ανάλυση άλλων επιλογών εκτός του μέτρου εφαρμογής για τον οικολογικό σχεδιασμό είναι αναλογική για μια εκτελεστική νομική πράξη και δίνεται έμφαση στην εκτίμηση των κύριων στοιχείων της λαμβάνοντας υπόψη την προπαρασκευαστική μελέτη και τα στοιχεία που προέρχονται από τους άμεσα ενδιαφερομένους.

Φάση 4

Διεξάγεται εκτίμηση του προτεινόμενου μέτρου εφαρμογής. Ειδικότερα, αναλύονται οι επιλογές για τη χρονική κατανομή σε διάφορες φάσεις των απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που παρατίθενται στο άρθρο 15 παράγραφος 5 της οδηγίας περί οικολογικού σχεδιασμού και τις επιπτώσεις στους κατασκευαστές, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ.

Συμπεράσματα της φάσης 3 και της φάσης 4

³ Το Φόρουμ Διαβούλευσης είναι μια διάσκεψη που χαρακτηρίζεται από ισορροπία, η οποία απαρτίζεται από εκπροσώπους των κρατών μελών και των ενδιαφερομένων μερών όπως η βιομηχανία, οι ΜΚΟ καταναλωτών και οι ΜΚΟ για την προστασία του περιβάλλοντος, που εκλήθησαν να εκφράσουν τις απόψεις τους.

Η σύγκριση των πολιτικών επιλογών και τα στοιχεία που παρέσχε η προπαρασκευαστική μελέτη και η διαδικασία διαβούλευσης καταδεικνύουν ότι η κατάλληλη επιλογή για την επίτευξη των δυνατοτήτων βελτίωσης των ΑΨΑ είναι ένας κανονισμός που θα καθορίζει τις απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού για την κατανάλωση ενέργειας από τους αποκωδικοποιητές και τη διαχείριση της ενέργειας των εν λόγω συσκευών. Οι απαιτήσεις του κανονισμού θα πρέπει να θεσπιστούν σε δύο φάσεις και να παράγουν αποτελέσματα ένα έτος και τρία έτη αντιστοίχως μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού. Η προσέγγιση αυτή διασφαλίζει:

- την ταχεία πραγματοποίηση των αποδοτικών από πλευράς κόστους δυνατοτήτων βελτίωσης της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας των ΑΨΑ, επιφέροντας στην Κοινότητα σημαντική εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας και μείωση του CO₂, και παράλληλα μείωση του κόστους του κύκλου ζωής των εν λόγω συσκευών προς όφελος των καταναλωτών·
- ότι η συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας των ΑΨΑ θα μειωθεί περίπου κατά 47 TWh έως το 2020 εν συγκρίσει με το σενάριο «διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης /αδράνεια» που μεταφράζεται σε εξοικονόμηση 7,2 δισεκ. ευρώ και αποφυγή 17 εκατ. τόνων CO₂·
- ότι το κόστος κύκλου ζωής των ΑΨΑ μειώνεται περίπου κατά 30%·
- ένα σαφές νομικό πλαίσιο που παρέχει ισότιμους όρους ανταγωνισμού στους κατασκευαστές, διασφαλίζοντας θεμιτό ανταγωνισμό και ελεύθερη κυκλοφορία·
- ότι οι απαιτήσεις για τους ΑΨΑ είναι εναρμονισμένες στην Κοινότητα και οδηγούν στην ελαχιστοποίηση του διοικητικού φόρτου και των διοικητικών δαπανών για τους οικονομικούς φορείς·
- ότι αποφεύγονται οι δυσανάλογες επιβαρύνσεις για τους κατασκευαστές χάρη στις μεταβατικές περιόδους κατά τις οποίες λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι κύκλοι επανασχεδιασμού·
- ότι θα επέλθει επιπρόσθετη εξοικονόμηση ενέργειας εκτός της Κοινότητας καθώς οι εν λόγω συσκευές διατίθενται στο εμπόριο παγκοσμίως και θα παράγονται με πανομοιότυπες προδιαγραφές για άλλες αγορές.

Παρακολούθηση

Η παρακολούθηση των επιπτώσεων θα πραγματοποιείται κυρίως με επίβλεψη της αγοράς την οποία θα διεξάγουν οι αρχές των κρατών μελών διασφαλίζοντας ότι πληρούνται οι απαιτήσεις. Η καταλληλότητα του πεδίου εφαρμογής, των ορισμών και των εννοιών θα ελέγχεται στο πλαίσιο του τρέχοντος διαλόγου με τους άμεσα ενδιαφερόμενους και τα κράτη μέλη.